

Kanun Numarası	5725
Başlığı	2006 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU
Kabul Tarihi	14/12/2007
Kabul Edildiği Birleşim	23.Dönem 2.Yasama Yılı 39.Birleşim
Cumhurbaşkanlığına Gidiş Tarihi	19/12/2007
Cumhurbaşkanlığından Geliş Tarihi	19/12/2007
Cumhurbaşkanınca Yapılan İşlem	Onay
Resmi Gazete Tarihi	28/12/2007
Resmi Gazete Numarası	26740(mük)
Diğer Bilgiler	Son Dönem Tasarı Bilgileri ve Komisyon Raporları

Kanun Tasarısının Metni	
Dönemi ve Yasama Yılı	23/2
Esas Numarası	1/267
Başkanlığa Geliş Tarihi	02/07/2007
Tasarının Başlığı	2006 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı
Tasarının Özeti	2006 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı
Tasarının Son Durumu	KANUNLAŞTI

Komisyon Tipi	Adı	Giriş Tarihi	Çıkış Tarihi	Yapılan İşlem	Karar Tarihi
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe Komisyonu	01/10/2007	26/11/2007	Raporunu Verdi	26/11/2007

Esas Komisyon Raporu(Sirasayısı) 58

Kanun Numarası: 5725

2006 MALİ YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ KESİN HESABINA

İLİŞKİN KARŞI OY YAZISI

2006 yılında bütçe gelir ve gider rakamları bütçe kapsamındaki kurumların tahakkuk eden ve veya tahakkuk etmeyi bekleyen gelir ve giderlerini yansıtmamaktadır. Uygulanan ekonomik programın hedeflediği faiz dışı fazlaya ulaşmak amacıyla başta Maliye Bakanlığı olmak üzere merkezi kurumlar özellikle bütçe hesaplarını eksik tahakkuk ettirmek suretiyle bilinçli bir şekilde eksik göstermişlerdir. Nitekim bu tespitin doğruluğunu Ekonomiden ve Hazine'den sorumlu bakanın 23 Ekim 2007 tarihinde yapmış olduğu açıklama ile faiz dışı fazlanın 2007 yılı hedefinin altında %4,3 oranında gerçekleşmesinin beklendiğini açıklarken sapmaya neden olarak; geçmiş yıllardan sarkan bazı harcama yükümlülüklerinin 2007 yılı içinde ödenmesini de göstermiştir. Gerek geçen yıl bütçe görüşmelerinde CHP grubu olarak gerekse başta TEPAV olmak üzere bir çok kişi ve kurum 2006 yılı bütçe sonuçlarının gerçeği yansıtmadığını somut göstergelerle ileri sürmüştü.

Bu işlemler bazı giderlerin tahakkuk ettirilmeyip bekletilmesi ve ertesi yıllara devredilmesi suretiyle olduğu gibi çıkarılan çeşitli torba yasalara konan hükümlerle gelir ve giderlerin bütçe ile ilişkilendirilmeksizin muhasebeleştirilmesi şeklinde de olmaktadır. Birinci duruma en iyi örnek sağlık harcamaları, müteahhit borçları ve KİT görev zararları olurken ikinci duruma örnek olarak, emeklilere vergi iadesi, çeşitli KİT'lere veya kamu kurumlarına yönelik düzenlemeler verilebilir.

KİT hesapları, Döner Sermaye Bilançoları ve yerel yönetimlerin giderleri ile müteahhit, özel ve kamu sağlık kurumlarına olan kamu yükümlülükleri muhasebe ve mali raporlama standartlar çerçevesinde hesaplandığında bütçe harcama düzeyi bugünkünden çok daha yukarıya çıkmaktadır. 2005 yılı kesin hesabına ilişkin olarak karşı oy yazımızda biriken yükümlülükler için ayrıntılı bir değerlendirme yapılmıştı. Ayrıntılı değerlendirmeler geçen yılki kesin hesaba ilişkin karşı oy yazımızda yer almaktadır. Yapılan tespitlere ilave olarak son dönemde özellikle sosyal güvenlik kurumları ile yerel yönetimlerin bu döneme özgü olarak mali yükümlülük biriktirmeye başladığını söyleyebiliriz.

Bugün 2007 yılı bütçe sonuçlarıyla da görüleceği gibi kamu kesimi genel dengesi rakamlarının kamu kesiminin gerçek resmini vermekten uzak olduğunu düşünüyoruz.

Şeffaflık ilkesi ile bağdaşmayan uygulamalara 2006 yılı bütçe uygulaması çerçevesinde de devam edilmiştir. Sayıştay, bu yılki Hazine İşlemleri Raporunda silinen alacaklar nedeniyle şeffaflığa aykırı uygulamalara dikkat çekilmiştir.

Rapora göre 2006 yılında; T. Halk Bankası'ndan 2,1 milyon YTL, Destekleme Fiyat İstikrar Fonu'ndan 61,2 milyon YTL, deprem, altyapı, sosyal riskin azaltılması, endüstriyel teknoloji alanlarındaki proje kredilerinden kaynaklanan alacaklardan 1.171 milyon YTL, belediyelerle yapılan uzlaşmalar sonucunda 325 milyon YTL olmak üzere toplam 1.559 milyon YTL tutarında alacak bütçe gideri ile ilişkilendirilmeksizin terkin edilmiştir.

Bütçenin gelir/gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin bazı hazine alacaklarının silinmesi, bütçe giderlerinin daha düşük görünmesine yol açarak mali saydamlık ilkesine aykırı uygulamalara sebebiyet vermektedir. Ayrıca silinen bu tutarlar bütçe dışına çıkarıldığından kesin hesap sürecinin dışında kalmaktadır.

Raporda yer alan açıklamalara göre: "Alacak hesaplarında izlenen tutarlar, tahsil edilemeyeceği anlaşıldığında bütçe kanununa konulan hükümlerle terkin edilmekte veya getirilen mevzuat değişiklikleri ile silinerek hazine hesaplarından çıkartılmaktadır. Silinen tutarlar, alacak kayıtlarının yapıldığı yıllara ilişkin bütçe gideri yapılması gereken tutarları ifade etmektedir. Zira, bütçe ile bütçe dışı kurumlar arasındaki ilişki, bütçeden yapılacak transfer ödemeleriyle kurulmalıdır. Ancak, bu ilişki kurulmamakta, ilgili alacaklar, silindiği yıllarda da bütçe gideri yapılmamaktadır. Diğer bir deyişle, finansman kaynakları bütçe dışında kullanılmakta, ilgili kurumlara "transfer gideri" niteliğindeki ödemeler ise bütçe dışında gerçekleştirilmektedir. Bu durum, bütçe uygulaması açısından değerlendirildiğinde: Alacak kayıtlarının yapıldığı yıllarda gider bütçesi olması gerekenden daha az görünmekte; Bütçe, merkezi yönetimin bütün faaliyetlerini kapsayan bir belge olmaktan çıkmakta, yapılan işlemler kesin hesap sürecinin dışında kalmakta; borç ve alacak yönetiminde zaafılara yol açılmakta ve uygulama, mali disiplin ve kamu harcamalarında saydamlık ilkeleri ile çelişmektedir."

Sayıştay raporunda açıkça belirlenen ve yasalara aykırı olarak yapılan ödenek dışı harcamalar için özellikle sorumlular hakkında gereken mali ve idari işlemlerin yapılmaması önemli bir eksiklik olarak görünmektedir.

Sayıştay Raporunda tespiti yapılan ödeneksiz harcamalar yanında yukarıda belirttiğimiz üzere ait oldukları yılların yükümlülükleri ve giderleri içinde muhasebeleştirilmeyen 323 sayılı Bütçeleştirilecek Borçlar hesabı ve/veya benzer uygulamalar ile yılı içinde gider kaydedilmeyen, yıl sonuna doğru tel emirleri ile tahakkuk ettirilmeyen ve gider muhasebesi dışında bırakılan işlemler nedeni ile de yasalara aykırı işlemler gerçekleşmektedir. Bu açıdan Sayıştay'ın Hazine hesapları yanında özellikle Maliye Bakanlığı muhasebe mizanlarına ve biriktirilerek gider kaydedilmeyen yıl sonu yükümlülüklerine de bakması, resmin tamamının görülmesi açısından önemlidir. Bu çerçevede, Sayıştay'ın özellikle bütçe muhasebe sisteminin tamamını kavrayan bir denetim yapmak suretiyle bu türdeki yükümlülüklerin kamuoyunca takibine yardımcı olacak olan devlet muhasebe mizanındaki uygulamaların da kamuoyuna açıklanması özellikle Parlamentonun denetiminin etkinliği açısından bir gerekliliktir.

Sayıştay 2006 mali yılına ilişkin olarak aşağıda sıralanan beş hesaba genel uygunluk vermemiştir. Bunlar;

- Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı
- Takipteki Kurum Alacakları Hesabı
- Mali Kurumlara Yatırılan Sermayeler Hesabı
- Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı
- Proje Özel Hesabı:

Genel uygunluk verilmeyen bu hesaplar bütçenin şeffaflığını doğrudan etkilemektedir. Hazine'nin bu hesaplara ilişkin olarak en kısa zamanda Sayıştay'ın önerileri doğrultusunda gerekli önlemleri almalıdır.

2006 mali yılı genel bütçe kesin hesabı 2006 yılında kaynakların etkin ve verimli bir şekilde kullanılmadığını ve harcamaların aslında gerçek harama düzeyini yansıtmadığını bize göstermektedir. AKP hedeflenen bütçe fazlasına yönelik bir bütçe politikası izlemiş, ekonominin ve sosyal yaşamın varlık yapısındaki aşınmayı durdurmaya

alışan, ülkenin biriken sorunlarını zözmeyi hedefleyen, vatandaşların ihtiyaçlarını kamusal politikalarla özömleneye yönelen bir uygulama içinde olmamıştır.

M. Akif HAMZAÇEBİ
Trabzon Milletvekili

Mustafa ÖZYÜREK
İstanbul Milletvekili

Esfender KORKMAZ
İstanbul Milletvekili

Bülent BARATALI
İzmir Milletvekili

F. Mevlüt ASLANOĐLU
Malatya Milletvekili

Gürol ERĐİN
MuĐla Milletvekili

Faik ÖZTRAK
TekirdaĐ Milletvekili